

Σταθερότητα - Κοινωνική Προστασία - Αλληλεγγύη - Ασφάλεια

Για μια κοινωνία με αναπτυξιακό μέρισμα για όλους

Κοινωνική πολιτική: 1994-1999 και για τον νέο αιώνα

Εμείς θεωρούμε

Εχουμε πεί πολλές φορές ότι η κοινωνική προστασία, η κοινωνική αλληλεγγύη είναι το υπόβαθρο του Πιστεύω μας.

Είναι αυτό κενολογία; Είναι, όπως λένε κακόβουλοι, ο αταβισμός αυτών που θέλουν, με λόγια, να κρύψουν τον νεοφιλελευθερισμό πίσω από σοσιαλιστικό προσώπειο;

Τις κατηγορίες αυτές αποστομώνει η πραγματικότητα του κυβερνητικού μας έργου αυτά τα πέντε χρόνια από το 1994. Θα αναφέρω τρία σημεία της κυβερνητικής πρακτικής, τρία κυβερνητικά **κεκτημένα**, που διαφοροποιούν ριζικά την τελευταία 5ετία από οποιαδήποτε άλλη πρόσφατη περίοδο:

Πρώτο Κεκτημένο: Από το 1994, και παρά τις αντιξοότητες της οικονομίας, κάθε χρόνο διαθέταμε περισσότερους πόρους σε κοινωνικούς σκοπούς. Σε ριζική αντίθεση με την προηγούμενη τετραετία, το έλλειμμα του δημοσίου δεν μειώθηκε με περικοπές στις συντάξεις, με περιορισμό στους πόρους. Την πρόοδο στην οικονομία την έφερε, όχι η διάβρωση των χαμηλών εισοδημάτων από τον πληθωρισμό ή ο στραγγαλισμός των κοινωνικών πιστώσεων, αλλά η συμμετοχή αυτών που έχουν και κατέχουν.

Στα 5 χρόνια προσπαθήσαμε, και από ό,τι φαίνεται **πετυχαίνουμε**, να δείξουμε ότι η κοινωνική προστασία δεν χρειάζεται να περιμένει την ολοκλήρωση της ανάπτυξης. Το κοινωνικό κράτος δεν είναι **εμπόδιο** στην ανάπτυξη. Αντίθετα, νομίζω ότι αποδείξαμε πια, ότι η κοινωνική προστασία μπορεί να είναι **αναπτυξιακός μοχλός**.

Δεύτερο Κεκτημένο, έχουν εδραιωθεί καινοτομίες που ανταποκρίνονται σε νέα κοινωνικά προβλήματα, με αμεσότητα και αποτελεσματικότητα. Καινοτομίες που κάνουν τους πόρους που διατίθενται να "πιάνουν τόπο". Θα αναφέρω τρεις:

Πρώτη καινοτομία, οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης. Η παραδοσιακή αντιμετώπιση αρκείται στο επίδομα ανεργίας: πληρώνουμε τον άνεργο να μη δουλεύει. Στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση κυρίαρχη θέση έχουν προγράμματα που βοηθούν τον άνεργο να αξιοποιήσει τις δεξιότητές του, να βρεί δουλειά και να αυξήσει ταυτόχρονα και την παραγωγικότητά του. Από το 1997 μισό εκατομμύριο άτομα ωφελήθηκαν και ωφελούνται σε προγράμματα του Υπουργείου Εργασίας.

Δεύτερη καινοτομία, η επικεντρωμένη εισοδηματική βοήθεια. Το ΕΚΑΣ ήδη σημαίνει 18 χιλιάδες δραχμές τον μήνα για πάνω από 300 χιλιάδες χαμηλοσυνταξιούχους όλων των Ταμείων.

Τρίτη καινοτομία, το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι προσφέρει άμεση χείρα βοηθείας και ανθρώπινη παρουσία σε ηλικιωμένους και άτομα με ειδικές ανάγκες. Το ψυχολογικό όφελος για τους δικαιούχους, που διευκολύνονται να συνεχίσουν να ζούν στο σπίτι τους βασιζόμενοι στις δικές τους δυνάμεις δεν

μπορεί να αποτιμηθεί σε οικονομικούς όρους. Η άμεση παροχή υπηρεσιών εκεί, έχει πολλαπλάσιο όφελος από κάθε επιδοματική πολιτική.

Τρίτο κεκτημένο. Προωθήσαμε διαρθρωτικές παρεμβάσεις που εκσυγχρονίζουν το σύστημα, αλλά ήπια, σταδιακά, με σεβασμό σε ώριμα δικαιώματα και ως αποτέλεσμα διαλόγου. Γιατί, η κοινωνική δικαιοσύνη πρέπει να είναι παντοτε στην καρδιά της κοινωνικής προστασίας. Θα αναφέρω τέσσερα παραδείγματα:

- Ο νέος ΟΓΑ καταργεί την διάκριση των αγροτών σε ασφαλισμένους δεύτερης κατηγορίας. Ετσι επεκτείνει το δίκτυο κοινωνικής προστασίας σε όλο τον πληθυσμό. Ολοκληρώνεται, 60 χρόνια μετά, η επέκταση της κοινωνικής ασφάλισης σε όλους, μια πορεία που άρχισε ο Βενιζέλος το 1934.
- Στην κοινωνική ασφάλιση, προωθήσαμε πρώτα τα μέτρα που κάνουν το σύστημα πιο αποδοτικό και του δίνουν πνοή και προοπτική: την πάταξη της εισφοροδιαφυγής, την αξιοποίηση της περιουσίας, τον εκσυγχρονισμό νοικοκύρεμα των Ταμείων. Παράλληλα, όμως μειώσαμε αποφασιστικά τον κατακερματισμό του συστήματος με την συγχώνευση άνω των 50 Ταμείων ασφάλισης.
- Οπου πεισθήκαμε ότι υπήρχαν αδικίες, δεν διστάσαμε να τις διορθώσουμε: Κατάργησαμε τις διατάξεις που θα οδηγούσαν σε απότομες μειώσεις ως και 50% στις επικουρικές συντάξεις. Αποτρέψαμε την αφυχολόγητη αύξηση των ορίων ηλικίας 35ετίας.
- Προωθήσαμε νέους θεσμούς που προωθούν την ευελιξία στην αγορά εργασίας.

Ανακεφαλαιώνοντας, η πορεία αυτής της κυβέρνησης χαρακτηρίζεται από τρία κεκτημένα:

Πρώτον, μια νέα σχέση ανάπτυξης - κοινωνικής προστασίας. Η κοινωνική αλληλεγγύη ως αναπτυξιακός μοχλός.

Δεύτερον, καινοτομίες που αυξάνουν την αποτελεσματικότητα του συστήματος. Η αντικειμενική στάθμιση αναγκών αντικαθιστά την πελατειακή συναλλαγή.

Τρίτον, διαρθρωτικές αλλαγές που εξασφαλίζουν την συνέπεια, την συνέχεια και την κοινωνική δικαιοσύνη. Πνοή και προοπτική στο σύστημα ασφάλισης.

Οι βάσεις έχουν έτσι ήδη μπει για την “ημερήσια διάταξη” του νέου αιώνα, που προεκτείνει τα τρία κεκτημένα:

Πρώτον, Αναπτυξιακό μέρισμα στην κοινωνική προστασία. Η επίτευξη των στόχων του προγράμματος σύγκλισης και η ένταξη στην ΟΝΕ οδηγούν στην εξαφάνιση του πληθωρισμού και στην μείωση των επιτοκίων. Αυτή και μόνο δημιουργεί αναπτυξιακό μέρισμα 600 δισ. δρχ. που θα διοχετευτεί στην κοινωνική προστασία: στις συντάξεις, την ασφάλιση, την υγεία, την πρόνοια.

Δεύτερον, Εκσυγχρονισμός στο σύστημα κοινωνικής προστασίας. Αξιοποίηση των τεχνικών της επικεντρωμένης αρωγής για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων κατά προτεραιότητα των ηλικιωμένων, των νέων ζευγαριών, των ανέργων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Στόχος ως το 2005 να υπάρχει ένας κοινωνικός ιστός ασφάλειας που να καλύπτει τις κοινωνικές ανάγκες του πολίτη με τρόπο που σχετίζεται με το μέγεθος και τον χαρακτήρα της ανάγκης.

Τρίτον, **Ασφάλεια και σιγουριά για το μέλλον του ασφαλιστικού συστήματος.** Η οικοδόμηση του κοινωνικού κράτους για τον νέο αιώνα πρέπει να σημαίνει την αναβάθμιση του σημερινού. Όχι, όπως λένε μερικοί, την κατεδάφιση του παλιού. Η αξιοπιστία νέων δομών προϋποθέτει τον σεβασμό των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η κοινωνία προς τα μέλη της. Το κύριο μέλημα της αναμόρφωσης του ασφαλιστικού συστήματος είναι η ανεύρεση μόνιμης και πειστικής χρηματοδότησης για τις ανειλημένες υποχρεώσεις.

Το όραμά μας είναι μια κοινωνία με την κοινωνική αλληλεγγύη στο κέντρο της. Οπου η κοινωνική αλληλεγγύη δίνει στον κάθε πολίτη την σιγουριά να αντιμετωπίζει το μέλλον του. Οπου η κοινωνική προστασία είναι δικαίωμα όλων, ανάλογα με τις ανάγκες και όπου όλοι βοηθούν ανάλογα με τις δυνατότητές τους. Οπου υπάρχει αναπτυξιακό μέρισμα για όλους.

Πιστεύουμε ότι έχουμε κάνει ^{σημαντικά} κάποια βήματα προς αυτή την κατεύθυνση. Βήματα που συνδύαζαν Σταθερότητα - Κοινωνική Προστασία - Αλληλεγγύη - Ασφάλεια.

Πιστεύουμε όμως ότι έχουμε και άλλο μακρύ δρόμο μπροστά μας.